

Actieprogramma knelpunten gastvrijheidseconomie

Actieprogramma knelpunten gastvrijheidseconomie

Dit actieprogramma is tot stand gekomen in opdracht van de Ambassadeur Maatwerk-aanpak gastvrijheidseconomie, de heer Patrick van Domburg. Bij de ontwikkeling is samengewerkt met de brancheorganisaties voor evenementen (Vereniging Van Evenementenmakers (VVEM)), recreatiebedrijven (Vereniging van Recreatieondernemers Nederland (RECRON)), watersportbedrijven (HISWA Vereniging) en de horeca (Koninklijke Horeca Nederland (KHN)). De uitwerking van de oplossingsrichtingen heeft plaatsgevonden in afstemming met vertegenwoordigers van het ministerie van Economische Zaken, het ministerie van Financiën, het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het ministerie van Veiligheid en Justitie, de genoemde brancheorganisaties en diverse toezicht-houders en bedrijven.

Auteurs

de heer P.M.H.H. Bex

De heer P.A.M. van der Poll

de heer F.J.H. van Eck

Rijksoverheid

SIRA
CONSULTING

Voorwoord

Beste lezer,

De gastvrijheidssector is belangrijk voor Nederland. De toeristische sector heeft een jaarlijkse omzet van € 68 miljard en telt ruim 600.000 banen. Dat is ruim 6% van het totale aantal banen in Nederland. Maar ook maatschappelijk gezien is het een belangrijke sector. Toerisme versterkt het voorzieningenniveau in de vorm van horeca en winkels. Een goed aanbod van recreatie, cultuur, attracties en horeca maakt Nederland een aantrekkelijk land om in te wonen, te werken en te recreëren.

In de gastvrijheidssector staat de gast centraal: de gast moet in een veilige en gezonde omgeving kunnen (net)werken, ontspannen en genieten. Ondernemen in deze sector staat voor verantwoordelijkheid nemen en rekening houden met de wensen van de gast en de omgeving. Ondernemers in deze sector moeten wel de ruimte krijgen om dit te kunnen doen. Daarom is onder leiding van het ministerie van Economische Zaken de maatwerkaanpak gastvrijheidseconomie gestart, die zich richt op het wegnemen van merkbare regeldruk.

Het mooie van dit traject is dat de materie mij niet alleen als bestuurder raakt, maar ook als bezoeker van Nederland. Dit project heeft mij dan ook niet alleen geïnspireerd om te komen tot concrete oplossingen voor deze belangrijke sector. Het heeft mij ook als fervent bezoeker van onze toeristische attracties voldoening gegeven om iets te betekenen voor de hardwerkende ondernemers en werknemers die ons land op de toeristische kaart zetten.

Patrick van Domburg

Ambassadeur Maatwerkaanpak Gastvrijheidseconomie

Burgemeester gemeente IJsselstein

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inhoudsopgave	7
Inleiding	9
1 De gastvrijheidseconomie	11
1.1 Gastvrijheidseconomie	11
1.2 Sectoren binnen de Gastvrijheidseconomie	11
2 Knelpunten en oplossingen	13
2.1 Knelpunten op Europees niveau	14
"Verplichte vrije energiekeuze bij verblijfsrecreatiewoningen"	15
"Geen uniforme uitvoering regelgeving: btw-tarief ligplaatsen"	18
3 Knelpunten op nationaal niveau	21
"Onnodige regels en toezicht voor beheersing van Legionella"	22
"Uitrol van de EvenementAssistent"	25
"Overheden zijn terughoudend in het ondersteunen van nieuwe initiatieven"	27
"Uitwerking AMvB brandveiligheid overige plaatsen"	29
4 Samenvatting Actieprogramma	31

Inleiding

De gastvrijheidseconomie

De gastvrijheidseconomie kent een grote verscheidenheid aan bedrijven en initiatieven. Hierbij is te denken aan horeca- en recreatiebedrijven, maar ook de organisatie van evenementen. Al deze verschillende activiteiten leveren een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse economie. Zo droeg deze sector met een omzet van € 68,3 miljard in 2014 voor circa 3,6% bij aan het Bruto Nationaal Product en met 606.000 medewerkers voor 6,2% van de totale werkgelegenheid in Nederland.

Behalve economisch relevant beschrijft de Sectorvisie voor de gastvrijheidseconomie "Vinden, Verrassen, Verbinden" ook maatschappelijke waarden (bedrijfswaarde, omgevingswaarde en gastwaarde). De gast vindt eenvoudig een bij zijn behoeften passende verrassende belevenis in Nederland, waarbij aanbod op lokaal, regionaal en nationaal niveau via netwerken met elkaar is verbonden.

Maatwerkeraanpak gastvrijheidseconomie

Op uitnodiging van de minister van Economische Zaken heeft het topteam samen met de sector een visie voor de gastvrijheidssector ontwikkeld. Dit is vervolgens verder uitgewerkt tot een eindrapportage met concrete actieagenda's en sleutelprojecten. In december 2014 heeft de voorzitter van het topteam Gastvrijheidseconomie, Theo Ruijs, de eindrapportage Actieagenda en Sleutelprojecten aan de minister van Economische Zaken aangeboden. De maatwerkeraanpak gastvrijheidseconomie is Sleutelproject 9.

Het actieprogramma Maatwerkeraanpak gastvrijheidseconomie

Als onderdeel van deze maatwerkeraanpak zijn door de brancheorganisaties uit de gastvrijheidseconomie diverse knelpunten aangedragen. In dit onderzoek is voor 6 van de 9 aangedragen knelpunten nader onderzoek uitgevoerd naar mogelijke oplossingsrichtingen. Deze zijn besproken met de diverse stakeholders uit de private en publieke sector. De overige drie knelpunten zijn reeds onderdeel van andere lopende trajecten en zijn daarom in dit onderzoek niet nader uitgewerkt.

Concrete oplossingen

Het vinden van passende en haalbare oplossingen is geen eenvoudige opgave geweest. Alle partijen hebben constructief deelgenomen aan de verkenning naar passende oplossingen. Uiteraard zijn er ook de nodige discussies gevoerd en verschillende standpunten ingenomen die alleen door politieke besluitvorming kunnen worden doorbroken.

In ieder geval is het gelukt om voor alle knelpunten oplossingsrichtingen te definiëren. Voor de zes onderzochte knelpunten is dit geconcretiseerd in een actieprogramma met afspraken voor alle stakeholders.

Merkbaar minder regeldruk

De monitoring van het actieprogramma wordt opgepakt door het ministerie van Economische Zaken (EZ). Alle stakeholders gezamenlijk zijn verantwoordelijk voor het nakomen van de afspraken en het constructief werken aan de oplossingen. Ook de politiek zal hierbij afgewogen beslissingen moeten nemen, zodat de regeldruk voor ondernemers merkbaar vermindert. Kortom, het is een gezamenlijke uitdaging om deze ambitie waar te maken!

1 De gastvrijheidseconomie

1.1 Gastvrijheidseconomie

Nederland biedt veel verschillende belevenissen per vierkante kilometer. Binnen dit gevarieerde landschap met grote cultuurhistorische waarde en iconen, hebben meer dan 50.000 ondernemers in de gastvrijheidseconomie een sterke sector opgebouwd die ertoe doet. Die meetelt in banen, omzet en aantrekkelijkheid van ons land. Ondernemers in de sector ontvangen dagelijks binnenlandse en buitenlandse gasten.

Jaarlijks genieten miljoenen Nederlanders van uiteenlopende vrijetijdsbestedingen, van een vakantie in eigen land. Ook kiezen miljoenen buitenlandse toeristen elk jaar voor Nederland. De combinatie van verrassende natuur, cultuur, architectuur, iconen die tot de verbeelding spreken, gastronomie, vermaak en de uitgebreide vaar-, fiets- en wandelroutes maakt Nederland tot een unieke bestemming.

De gastvrijheidseconomie is daarom een belangrijk deel van de Nederlandse economie. In de onderstaande tabel is dit weergegeven in de vorm van de ontwikkeling van de omzet en werkgelegenheid in deze sector voor de jaren 2012 tot en met 2014. De bijdrage van deze sector aan het BNP bedraagt hiermee circa 3,7%. De bijdrage aan de werkgelegenheid is ruim 6,2%.

Tabel 1. Economisch belang gastvrijheidseconomie (Bron: CBS)

	2012	2013	2014 (voorlopig)
Totale omzet	€ 64,7 miljard	€ 65,5 miljard	€ 68,3 miljard
Werkgelegenheid	577.000	591.000	606.000

1.2 Sectoren binnen de Gastvrijheidseconomie

De gastvrijheidseconomie is onderverdeeld in verschillende sectoren. Specifieke voorbeelden van deze sectoren zijn recreatief verblijf, horeca, evenementen en jachthavens. In de onderstaande alinea's worden deze sectoren nader beschreven.

Recreatief verblijf

Binnen deze sector vallen bijvoorbeeld campings en vakantiehuisjes/bungalowparken. Naast een verblijfslocatie bieden deze bedrijven in meer of mindere mate ook aanvullende voorzieningen. Dit kunnen primaire voorzieningen zijn zoals wc's en douches, maar bijvoorbeeld ook zwembaden en speeltuinen. Deze sector is goed voor:

- Circa 3.006 bedrijven¹;
- Circa 2,2 miljoen bezoekers¹; en

¹ Bron: CBS (2009) 'Creatieve industrie in Nederland'

⁴ Bron: CBS Statline (2012)

- Een omzet van € 1,4 miljard per jaar¹.

Bedrijven in deze sector worden vertegenwoordigd door de RECRON.

Horeca

Onder horeca vallen hotels, cafés, restaurants en andere eetgelegenheden, maar ook cateringbedrijven. Dit is de grootste sector binnen de gastvrijheidseconomie. Naast eten en drinkgelegenheden bieden hotels ook verblijfsruimtes en soms ook aanvullende voorzieningen zoals zwembaden. Deze sector is goed voor:

- Circa 45.000 bedrijven².
- Circa 500.000 werkzame mensen¹.
- Een omzet van € 20 miljard per jaar¹.

Bedrijven in deze sector worden vertegenwoordigd door Koninklijke Horeca Nederland.

Evenementen

Binnen de evenementenbranche vallen bijvoorbeeld circussen, kermissen en evenementenbureaus. Dit betreft bijvoorbeeld:

- Circussen: 305 bedrijven¹ (2009).
- Kermissen: 110 bedrijven¹ (2009).
- Evenementenbureaus: 4.500³ (2016).

Bedrijven in deze sector worden vertegenwoordigd door onder meer de VVEM.

Jachthavens⁴

Er zijn 780 commerciële jachthavens in Nederland. Een jachthaven biedt ligplaatsen voor boten, maar in veel gevallen ook winterstalling en aanvullende voorzieningen zoals douches, mogelijkheden om de boten te bevoorraden en om onderhoud te laten plaatsvinden. Op veel grotere haventerreinen zijn ook jachtwerven voor service en onderhoud, make-laars en horeca aanwezig. Deze sector is goed voor:

- 780 bedrijven.
- Een omzet van € 150 miljoen per jaar.

Bedrijven in deze sector worden vertegenwoordigd door de HISWA.

² Bedrijfschap Horeca & Catering 2013.

³ Schatting op basis van www.evenementenbureaus.nu.

⁴ Gegevens aangeleverd door de HISWA (2016).

2 Knelpunten en oplossingen

Brancheorganisaties in de gastvrijheidseconomie hebben negen knelpunten aangedragen. In de onderstaande tabel zijn de titels van alle aangedragen knelpunten weergegeven. Per branche is aangegeven of een knelpunt van toepassing is. Een deel is ook breder van toepassing op mkb-bedrijven buiten de gastvrijheidseconomie. In de tabel is dit aangegeven in de laatste kolom.

Tabel 2. Overzicht aangedragen knelpunten

Nr.	knelpunten	Recreatief verblijf	Horeca	Evenementen	Jachthavens	MKB (ook buiten de gastvrijheidseconomie)
1	Verplichte vrije energiekeuze bij verblijfsrecreatiewoningen	✓				
2	Noodzakelijke verbreding en uitrol regelhulpen naar meer overheden en branches	✓	✓	✓	✓	✓
3	Onnodige regels en toezicht voor beheersing van Legionella	✓	✓	✓	✓	
4	Uitrol van de EvenementAssistent			✓		
5	Uitwerking AMvB brandveiligheid overige plaatsen	✓		✓	✓	
6	Geen uniforme uitvoering regelgeving brandveiligheid	✓	✓		✓	✓
7	Geen uniforme uitvoering regelgeving: btw-tarief ligplaatsen				✓	
8	Uitwerking van de Natuurregelgeving	✓	✓	✓	✓	✓
9	Overheden zijn terughoudend in het ondersteunen van nieuwe initiatieven	✓	✓	✓	✓	✓

In de volgende paragrafen worden de geselecteerde knelpunten nader beschreven. De niet geselecteerde knelpunten zijn ten tijde van dit onderzoek onderdeel van reeds lopende trajecten binnen de ministeries van EZ en BZK. Dit zijn:

- Noodzakelijke verbreding en uitrol regelhulpen naar meer overheden en branches.
- Geen uniforme uitvoering regelgeving brandveiligheid.
- Uitwerking van de Natuurregelgeving.

2.1 Knelpunten op Europees niveau

Een deel van de onderzochte knelpunten komt voort uit de implementatie van Europese richtlijnen in de Nederlandse regelgeving. Het oplossen van deze knelpunten kent hierdoor een extra complexiteit omdat ook op Europees niveau moet worden gekeken naar de achtergronden van het knelpunt. Indien de knelpunten niet kunnen worden opgelost door alleen een aanpassing van de uitvoering op nationaal niveau, vergt het oplossen van deze knelpunten aanpassing van Europese richtlijnen. Niet alleen kost dit meer tijd, ook dient met de andere Europese landen te worden afgestemd. Indien zij het niet eens zijn met de voorgestelde aanpassing, kan dit een oplossingsrichting blokkeren. Op dit moment is de heer Frans Timmermans eurocommissaris voor, onder andere, betere regelgeving. Hij heeft hierdoor de mogelijkheid om dergelijke knelpunten te agenderen.

De belangrijkste knelpunten op grond van Europese regelgeving en de implementatie hiervan in de nationale regelgeving zijn:

- Verplichte vrije energiekeuze bij verblijfsrecreatiewoningen.
- Geen uniforme uitvoering regelgeving: btw-tarief ligplaatsen.

In deze paragraaf zijn de knelpunten, gekozen oplossingsrichtingen en gemaakte afspraken beschreven.

KNELPUNT 1

“Verplichte vrije energiekeuze bij verblijfsrecreatiewoningen”

Beheerders van recreatieterreinen met vakantiewoningen dienen te voldoen aan de eisen in de Elektriciteits- en Gaswet. Voor ondernemers bij wie de recreanten op het park zelf eigenaar zijn van een vakantiewoning geeft dit een knelpunt omdat deze recreant voor de vakantiewoning dan ook vrije keus dient te hebben in wie de elektriciteit levert. In de praktijk levert dit diverse problemen op die deze vrije keuze belemmeren. Zo heeft het gehele terrein meestal maar één (EAN-)aansluiting en is het netwerk op het terrein niet in bezit van een netbeheerder.

De oorzaak van de knelpunt ligt in de Europese regelgeving waarin de vrije keuze van energieleverancier is opgenomen. Op basis van de interpretatie van de Nederlandse overheid, die dit heeft afgestemd met deskundigen binnen Europa, valt ook de genoemde doelgroep binnen deze regelgeving. Nederland kan hierdoor geen specifieke uitzondering opnemen. Ook in de nieuwe Nederlandse regelgeving onder de noemer STROOM, blijft deze situatie bestaan. Wel is hierin voorkomen dat door de andere opbouw van de regelgeving het knelpunt op meer situaties van toepassing zou worden.

Voor zover bekend kennen andere landen van de Europese Unie deze situatie niet (precies) waardoor er geen vergelijkbare oplossingen zijn. In andere Europese landen is namelijk op dit punt niets geregeld, waarschijnlijk omdat dit niet noodzakelijk is. Het is dan ook niet mogelijk om in het buitenland te zoeken naar een oplossing voor de Nederlandse situatie. Ook eerdere pogingen voor een administratieve oplossing⁵ hebben geen succes gehad.

Voor nu wordt de situatie gedoogd, maar blijft er wel de mogelijkheid voor de eigenaar van de vakantiewoning om een proces te starten om de vrije keuze bij de ondernemer af te dwingen. Omdat de ondernemer hier niet aan kan voldoen leidt dit tot rechtszaken met alle bijkomende kosten.

Voorbeeld van ondernemers in de gastvrijheidseconomie

Dit knelpunt wordt verder toegelicht aan de hand van het voorbeeld van een middelgroot kampeer-bungalowpark in Friesland⁶. Dit park biedt staplaatsen op huurgrond voor stacaravans en plaatsen voor kortstondig toeristisch gebruik. Op een deel van het park is een negental stenen recreatiebungalows gebouwd. Deze bungalows zijn aangesloten op het elektriciteitsnet van het recreatiebedrijf. De stroom op het recreatiebedrijf aan de gasten van het bedrijf en ook aan de bungalows wordt geleverd door de recreatieondernemers. De prijs ligt op een marktconform-niveau; als grootverbruiker kan hij scherp inkopen en het prijsvoordeel deels doorgeven aan de gasten. Er wordt afgerekend op basis van verbruik.

De eigenaren van de bungalows willen hun stroom echter niet meer inkopen bij de recreatieondernemer en willen een eigen aansluiting hebben op het regionale netwerk van een netwerkbedrijf. Dit netwerkbedrijf wil die aansluitingen wel verzorgen, maar weigert om het netwerk van de ondernemer over te nemen. Geen enkel

⁵ De elektriciteitsafname van de specifieke recreant zou dan administratief worden verrekend op de totale rekening van de ondernemer.

⁶ Dit voorbeeld uit de praktijk is aangeleverd door de RECRON.

netwerkbedrijf is geïnteresseerd om een netwerk op een recreatieterrein te ontwikkelen of te onderhouden.

Aansluiten van de bungalows op het regionale netwerk impliceert dat de ondernemer zal moeten toestaan dat zijn bedrijf gedurende enkele weken tot maanden 'op de schop' gaat, omdat het netwerkbedrijf dan nieuwe leidingen zal moeten leggen. Voor de bedrijfsvoering is dat zeer schadelijk. De noodzakelijke investering⁷ door de ondernemer in zijn netwerk kan alleen worden terugverdiend als hem de mogelijkheid om ingekochte stroom door te leveren aan (al) zijn gasten niet wordt onthouden.

De situatie leidt tot conflict tussen de recreatieondernemer en de eigenaren van de recreatiebungalows en tot conflict tussen het netwerkbedrijf en de recreatieondernemer.

Analyse mogelijke oplossingsrichtingen

Voor het oplossen van deze knelpunt zijn de volgende opties bekeken:

- Het aanpakken van de bron van het probleem kan alleen op het niveau van de Europese regelgeving. Dit kan wanneer de Europese richtlijn wordt herzien en de Nederlandse overheid bereid is om dit punt, in breder verband, mee te nemen in de onderhandelingen. Het is echter nog onbekend op welke termijn deze regelgeving weer wordt geëvalueerd en of dit aandachtspunt tijdens de onderhandelingen over-eind blijft.
- Andere onderzochte oplossingen betreffen het aansluiten bij uitzonderingen die mogelijk zijn op basis van de Europese richtlijn. Dit blijkt echter juridisch niet makkelijk te zijn, omdat de uitzonderingsgronden een andere juridische basis kennen.

Oplossingsrichting

Zorg voor een uitzondering voor verblijfsrecreatiewoningen

Deze oplossingsrichting dient bij voorkeur (op termijn) te worden opgenomen in de Europese regelgeving. Hierdoor worden verder discussies op nationaal niveau voorkomen en is sowieso duidelijk dat Nederland aan de Europese eisen voldoet.

Door de Recron is eerder aan het ministerie van EZ gevraagd om te komen tot een juridische oplossing voor dit knelpunt. Zij hebben hierop echter geen officiële reactie ontvangen. De afspraken en actiepunten zijn er dan ook op gericht om in eerste instantie helderheid te krijgen over het officiële standpunt van het ministerie van EZ.

Afspraken en actiepunten

Afspraak 1:

De ambassadeur van de maatwerk aanpak verzoekt namens de Coalitie Gastvrijheidseconomie het ministerie van EZ om een uitzondering op te nemen voor deze doelgroep binnen de huidige regelgeving.

Verwachte einddatum: tweede kwartaal 2016

⁷ Dit betreft de kosten en derving als gevolg van de aanleg van de nieuwe leiding(en) met uitzondering van de directe kosten van de netbeheerder. Deze laatste kunnen worden verhaald op de eigenaren van de bungalows die om de andere leverancier hebben verzocht.

Afspraak 2:

Indien uit afspraak 1 blijkt dat dit op nationaal niveau volgens het ministerie van EZ niet mogelijk is, vraagt *de ambassadeur van de maatwerkaanpak namens de coalitie*, om duidelijkheid over de juridische status van de huidige gedoogconstructie. Dit om inzicht te krijgen in de mogelijkheden van een recreatieondernemer indien een particuliere eigenaar van een vakantiewoning op een recreatiepark zijn recht op vrije energiekeuze opeist.

Verwachte einddatum: derde kwartaal 2016

KNELPUNT 2

“Geen uniforme uitvoering regelgeving: btw-tarief ligplaatsen”

Op alle producten en diensten heft de overheid btw (belasting over toegevoegde waarde). Ook wel omzetbelasting genoemd. Bedrijven berekenen deze belasting door in de consumentenprijzen. Na verkoop van de producten, draagt het bedrijf de btw af aan de Belastingdienst.

De gastvrijheidssector merkt een knelpunt op bij het heffen van omzetbelasting op het aanbieden en verhuren van ligplaatsen voor jachten. De ligplaatsen in commerciële jachthavens worden belast met 21% btw. Dit geldt echter niet voor jachthavens die in het bezit zijn van een watersportvereniging. Volgens de Nederlandse regelgeving zijn verenigingshavens zonder personeel in dienst vrijgesteld van btw. Dit geeft oneerlijke concurrentie tussen deze partijen.

De nieuwe belastingplannen maken naar verwachting geen einde aan dit knelpunt. Deze plannen voorzien in het afschaffen van het lage btw-tarief voor veel producten, maar zover bekend, niet in het verruimen van het aantal btw-plichtige organisaties.

De gastvrijheidssector merkt op dat de problematiek van de ongelijkheid door het toevoegen van verschillende (btw-)tarieven op nagenoeg gelijke watersportactiviteiten en –voorzieningen tweeledig is. Enerzijds betaalt een commercieel jachthavenbedrijf met ligplaatsen 21% btw, omdat de wetgever en rechter oordelen dat het geen vakantiebestedingsbedrijf is⁸. De gastvrijheidssector meent dat dit wel zo is. Anderzijds is de exploitatie van ongeveer de helft van de jachthavens in Nederland in handen van watersportverenigingen, die vanwege hun rechtsvorm zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting, btw-afdracht en loonkosten.

De activiteiten die deze commerciële jachthaven en watersportverenigingen ontplooiën, zijn in hoofdzaak dezelfde. Namelijk het voorzien in ligplaatsen en het bieden van voorzieningen voor booteigenaren en –gebruikers. Beide activiteiten zijn, volgens de gastvrijheidssector, ook bij verenigingshavens commercieel van aard. De verschillende interpretaties van hun activiteiten en de verschillende vormen waarin deze activiteiten worden belast, hebben geen ‘level playing field’ tot gevolg. Overigens beschouwt de gemeentelijke overheid de commerciële jachthaven wel als een recreatief bedrijf, om zodoende te garanderen dat een jachthaven voldoet aan de criteria voor gemeentelijke watertoeristenbelasting. Elke overheid (fiscus, gemeente, Rijk) heeft een eigen interpretatie van de activiteiten die jachthavens en watersportverenigingen ontplooiën, hetgeen ongelijkheid en verdeeldheid tot gevolg heeft.

Deze ongelijkheid komt tot uiting in de prijzen die jachthavens en watersportverenigingen vragen voor hun diensten. De prijzen van watersportverenigingen liggen beduidend lager dan van commerciële jachthavens, omdat eerstgenoemden minder geld hoeven te verdienen om kostendekkend of winstgevend te zijn. Zij betalen immers minder belasting. Voor de vrijstelling van de btw beroept het ministerie van Financiën zich op de naleving van de 6de richtlijn inzake btw. De rijksoverheid is van mening dat een jachthaven niet een vakantiebestedingsbedrijf is en dus geen verblijf en vermaak biedt aan klanten. Daarom geldt hiervoor in tegenstelling tot een kampeerterrein of terrein voor kampeerauto’s, groepsaccommodatie, hotel of bungalowverhuur niet het btw-tarief van 6% maar 21%. De gemeenten daarentegen zijn van mening dat een jachthaven wel recreatief ver-

⁸ Voor vakantiebestedingsbedrijven geldt namelijk het btw-tarief van 6%.

blijf biedt aan klanten en zij zijn van mening dat er toeristenbelasting moet worden betaald net als dat bij campings, hotels etc. het geval is. Dat is meestal 5 tot 10% van de huursom. Daarmee is de belastingdruk op iedere euro huursom bij jachthavens 26% tot 31% van iedere euro.

Voorbeeld van ondernemers in de gastvrijheidseconomie

Een middelgrote jachthaven in het rivierengebied ondervindt concurrentie van verenigingen die zijn vrijgesteld van btw en daardoor een veel lagere prijs rekenen voor de ligplaatsen van boten. Het jachthavenbedrijf heeft 200 ligplaatsen met een gemiddelde prijs van € 1.400 per ligplaats. Het bedrijf moet 21% btw doorberekenen aan de klant, terwijl de leden van nabijgelegen verenigingen vanwege hun rechtsvorm compleet zijn vrijgesteld van btw, vennootschapsbelasting en loonkosten. In de jachthaven van de naastgelegen vereniging zijn de ligplaatsen daardoor gemiddeld 35% goedkoper. In tijden waarin het economisch minder gaat zijn veel watersporters gevoelig voor goedkoper aangeboden ligplaatsen. De nabijgelegen vereniging biedt deze goedkopere ligplaatsen aan in de markt waarin zij concurreert met de jachthavenbedrijven. De eigenaar van de jachthaven heeft de bezetting in de haven de afgelopen jaren dan ook gestaag zien afnemen, terwijl bij de naburige vereniging de bezetting hoog bleef.

Voor de ligplaatsen in de commerciële jachthaven moet 21% btw worden gerekend, omdat het naar oordeel van belastingwetgeving geen toeristisch vakantiebestedingsbedrijf is. De gemeente waarin deze ondernemer zijn bedrijf heeft, heeft echter bepaald dat er wel toeristenbelasting moet worden betaald. Tegenstrijdig genoeg betekent dit dat de haven binnen haar eigen gemeente wel als toeristische verblijfsplaats wordt gezien. De belastingdruk per omgezette euro is voor deze ondernemer dan bijna 50%.

Analyse mogelijke oplossingsrichtingen

De vrijstelling van watersportverenigingen is reeds voorgelegd aan de Europese Commissie die de jachthavensector in het gelijk heeft gesteld. De Europese Commissie heeft vervolgens de Nederlandse overheid voor het Europese Hof van Justitie gedaagd om dit punt te beslechten. Het Europese Hof van Justitie heeft inmiddels geoordeeld en het beroep van de Europese Commissie gegrond verklaard. Door het verweer van Nederland is er echter een escape in de uitspraak van het Hof. Een vrijstelling voor verhuur van ligplaatsen door een watersportvereniging is mogelijk voor vaartuigen die gezien hun bouw en aard niet geschikt zijn voor sportbeoefening. De HISWA geeft aan dit een ongelukkige uitspraak te vinden. Het Ministerie van Financiën interpreteert op dit moment de uitspraak maar de kans is aanwezig dat hiermee de concurrentievervalsing niet wordt weggenomen. Dat hangt in hoge mate af op welke wijze de uitspraak wordt geïmplementeerd of het Ministerie bereid is om de definitie van sport of 'het gelegenheid geven tot sportbeoefening' aan de passen in het belang van gelijk speelveld.

In navolging van de uitspraak is een aanpassing van de regelgeving nodig om het knelpunt weg te nemen. Dit dient los te staan van andere voorstellen van de aanpassingen van de belastingregelgeving. Dit om te voorkomen dat het oplossen van dit specifieke knelpunt wordt gekoppeld aan het lot van de andere aanpassingen.

Oplossingsrichting

Volg de uitspraak van het Europese Hof op

Het is echter niet duidelijk waarom Nederland zich niet aan de eerdere uitspraak van de Europese Commissie heeft geconformeerd en het heeft laten voorkomen bij het Europese Hof van Justitie. Met de huidige uitspraak kan zowel het Ministerie van Financiën als de commerciële jachthavensector niet mee uit de voeten en bestaat een kans op een verdere verstoring van het Level Playing Field.

Om het knelpunt op te lossen dient bij de vertaling van de uitspraak door het ministerie van Financiën er zorg voor te dragen dat de concurrentieverstoring verdwijnt dan wel zoveel mogelijk wordt gereduceerd. Dat was immers de aanleiding van het beroep.

Afspraken en actiepunten

Afspraak 1:

De ambassadeur van de maatwerkaanpak stuurt een brief aan de minister van Financiën met de constatering van de uitspraak van het Europese Hof van Justitie. In deze brief moedigt hij het ministerie aan om hierover in gesprek te gaan met de HISWA om gezamenlijk te komen tot een oplossing voor dit knelpunt.

Verwachte einddatum: tweede kwartaal 2016

3 Knelpunten op nationaal niveau

De overige knelpunten kennen hun grondslag in (de uitvoering van) nationale regelgeving. Een deel van de oplossingsrichtingen is gerelateerd aan de uitvoering van regelgeving en kan daardoor zonder een aanpassing van regelgeving met de bijbehorende procedures worden aangepakt.

De volgende knelpunten spelen in de nationale regelgeving:

- Onnodige regels en toezicht voor beheersing van Legionella.
- Uitrol van de EvenementAssistent.
- Overheden zijn terughoudend in het ondersteunen van nieuwe initiatieven.
- Uitwerking AMvB brandveiligheid overige plaatsen.

In deze paragraaf zijn de knelpunten, gekozen oplossingsrichtingen en gemaakte afspraken beschreven.

KNELPUNT 3

“Onnodige regels en toezicht voor beheersing van Legionella”

De Drinkwaterregelgeving stelt expliciete eisen aan de kwaliteit van het leidingwater en van de leidingwaterinstallatie. Zowel in de Drinkwaterwet als in het Drinkwaterbesluit zijn er verschillende zorgplichtbepalingen opgenomen gericht op het voorkomen van gezondheidsschade bij consumenten of andere afnemers. Met gezondheidsschade wordt bijvoorbeeld een legionellabesmetting bedoeld, als gevolg van het beschikbaar stellen van leidingwater via een collectieve leidingwaterinstallatie. Eenvoudig gesteld komt het erop neer dat alle gebouweigenaren er verantwoordelijk voor zijn dat er goed water uit de kraan komt en dat het openbare leidingnet niet wordt verontreinigd.

Naast deze zorgplicht, moet voor een aantal gebouwen en gebouwfuncties een legionellarisicoanalyse en legionellabeheersplan worden opgesteld. Het gaat om de in artikel 35 van het Drinkwaterbesluit aangewezen, zogenoemde prioritaire, installaties. Voor de gastvrijheidseconomie betreft dit met name: gebouwen met een logiesfunctie (hotels, pensions, groepsaccommodaties en dergelijke), badinrichtingen (zwembaden), kampeerterreinen, truckstops en wegrestaurants met openbare douches en jachthavens.

De veiligheid van leidingwater staat buiten kijf. De gastvrijheidseconomie is het vanzelfsprekend met de wetgever eens dat voorkomen moet worden dat legionella zich gemakkelijk verspreidt. Echter is het de vraag of de middelen die daartoe nu worden ingezet, zoals bemonstering en het bijhouden van logboeken, doeltreffende middelen zijn. In de interviews zijn hierbij enkele specifieke voorbeelden benoemd.

Op basis van het onderzoek is duidelijk geworden dat het onderwerp legionella leidt tot veel onduidelijkheid over de verplichtingen en de achtergrond hiervan. De aangegeven knelpunten zijn bijvoorbeeld niet altijd te relateren aan de eisen in de regelgeving en ook niet via de toezichthouders. Daarnaast bestaat tussen de overheid en de ondernemers een verschillend beeld over de eigenschappen van legionella en de mate waarin deze eigenschappen daadwerkelijk kunnen leiden tot gezondheidsproblemen.

Ondernemers in de gastvrijheidseconomie hebben te maken met diverse verplichtingen rond het onderwerp legionella. Dit betreft met name het nemen van monsters, het maken van risicoanalyses, het opstellen van beheersplannen en het doorspoelen van leidingen. Voor de ondernemer is het echter niet altijd duidelijk welke meerwaarde deze verplichtingen hebben in het kader van de legionellabestrijding. Deze eisen worden daarom al snel als onnodig zwaar ervaren.

Voorbeeld van ondernemers in de gastvrijheidseconomie

Een mkb-ondernemer runt midden in de Randstad een stadscamping met voornamelijk kampeerplaatsen en 50 chalets. Om het aanbod naar de gast compleet te maken biedt deze camping een restaurant, zwembad, winkel en een sanitair gebouw. Op al deze onderdelen is in meer of minder mate de legionellawetgeving van toepassing. Het zwembad, sanitaire gebouwen en een aantal willekeurige watertappunten op het terrein worden ieder maand bemonsterd en door een onafhankelijk laboratorium onderzocht op de aanwezigheid van de legionellabacterie. Dit kost op jaarbasis € 1.000. Bovenop de bemonstering bij deze installaties is het wettelijk verplicht om wekelijks bij te houden in logboeken wat de koud- en warmtemperaturen zijn. Het wordt gemeten op 5-6 punten per installatie. Maandelijks worden alle warm en koud waterleidingen doorgespoeld. Dit wordt ook in het logboek bijgehouden. In totaal kosten deze controles 17 uur per maand. Op jaarbasis

worden de kosten van de dubbele check van temperatuur meten, spoelen en administratief bijhouden geschat op € 1.000 tot € 2.000. Daarnaast moeten alle leidingen van alle accommodaties ook doorgespoeld worden (tot een temperatuur van 60 graden) als een accommodatie meer dan een week leeg staat. Een accommodatie heeft al snel zes tappunten en gemiddeld staat 10% van de beschikbare accommodaties op een recreatiebedrijf meer dan een week leeg.

Oplossingsrichtingen

Om oplossingen te vinden voor de complexe problematiek rond het onderwerp Legionella is het noodzakelijk om goed overleg te plegen met de verschillende stakeholders. Hiertoe heeft op 1 december 2015 de Toezichttafel Legionella plaatsgevonden. Tijdens deze constructieve bijeenkomst zijn diverse oplossingsrichtingen geformuleerd. Bij elke oplossingsrichting zijn acties geformuleerd om de oplossingsrichtingen nader in te vullen. Kort samengevat betreft het de volgende oplossingsrichtingen en acties:

- Professionalisering bij de ver- en nieuwbouw van recreatieobjecten. De huidige naleving van de eisen uit het Bouwbesluit 2012⁹ om groei van legionella in (drink)waterinstallaties tegen te gaan, is niet optimaal. Het professionaliseren van opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap bij ver- of nieuwbouw van recreatieobjecten moet dit verbeteren.

Afgesproken is dat de minister van IenM de minister voor Wonen & Rijksdienst ertoe zal bewegen een informatiecampagne te starten gericht op de gehele bouwkolom met als doel om de noodzaak van legionellaveilig bouwen duidelijk te maken. Daarnaast laten de brancheorganisaties HISWA, RECRON en KHN een juridisch advies opstellen voor opdrachtgevers om de naleving te verbeteren in het Bouwbesluit 2012.

- Stimuleer het gebruik van innovatieve, kostenbesparende oplossingen door hier meer aandacht aan te besteden in de eisen aan certificerende bedrijven. Het zijn deze bedrijven die ondernemers voorzien van adviezen en dus ook de mogelijkheid hebben om met innovatieve, kostenbesparende oplossingen te komen.

Om hiertoe te komen is afgesproken dat het ministerie van IenM het proces in werking zet voor verplichte accreditatie voor BRL6010 certificeerders. Daarnaast schrijft de toezichttafel een brief aan Stichting KvINL met het verzoek om kenniskringen te organiseren en aandacht voor innovatie en kostenefficiëntie hierin op te nemen.

- Verbeter de informatievoorziening voor ondernemers rond het onderwerp legionella. Niet alleen zijn er onduidelijkheden, maar ook diverse innovaties waardoor kennis aan verandering onderhevig is. ILT verzamelt hiertoe informatie over legionella en stelt deze beschikbaar via de beschikbare digitale voorzieningen zoals de regelhulp. Het ministerie van EZ assisteert hierbij in de vorm van redactioneel werk. Via de beschikbare digitale voorzieningen stelt het ministerie van EZ ook het boek over legionella-preventie in de gastvrijheidssector beschikbaar. Deze wordt hiertoe eerst geüpdatet door de brancheorganisaties en ILT.

⁹ Deze eisen komen uit de NEN1006 en de Waterwerkbladen en zijn door het Bouwbesluit 2012 als regelgeving verplicht gesteld.

Naast het beschikbaar stellen van informatie komen de brancheorganisaties, ILT en het ministerie van EZ tweemaal per jaar samen voor verdere ontwikkeling van de informatievoorziening.

- Stel kleine, overzichtelijke installaties vrij van de risicoanalyse. In een pilot worden de mogelijkheden onderzocht om de eisen aan kleine, overzichtelijke installaties te beperken. De pilot zou binnenkort moeten starten. Het ministerie van IenM zet een pilot op om te experimenteren met een zelfscan voor ondernemers en vermindering van regels en toezicht voor ondernemers met een kleine en overzichtelijke drinkwaterinstallatie.
- Verlicht de toezichtlast voor goede nalevers. Door convenanten af te sluiten met individuele bedrijven kan de Inspectie Leefomgeving en Transport afspraken maken om de toezichtlast effectief te verminderen. ILT geeft aan open te staan voor het afsluiten van convenanten met bedrijven in de gastvrijheidssector. Afgesproken is dat ILT actief gaat communiceren over de mogelijkheden om convenanten af te sluiten over de vormgeving van het toezicht.

Afspraken en actiepunten

Afspraak 1:

De leden van de coalitie monitoren de voortgang van de gemaakte afspraken, welke hierboven per bullit in de paragraaf Oplossingsrichtingen zijn opgenomen. Indien noodzakelijk zullen zij de partijen die de afspraken hebben gemaakt, hieraan herinneren.

Verwachte einddatum: doorlopend

KNELPUNT 4

“Uitrol van de EvenementAssistent”

De EvenementAssistent is “een digitaal instrument dat aan de ene kant zorgt voor minder lasten voor organisatoren van evenementen en aan de andere kant het advies en beoordelingsproces ondersteunt van gemeenten en hulpdiensten”. Het uitgangspunt bij de ontwikkeling van de EvenementAssistent (de technische tool) was ook het voornemen om tot één nationale evenementenvergunning (standaard) te komen, waar mogelijk met drie typen evenementen naar aard en omvang. De EvenementAssistent is een initiatief en samenwerkingsverband van ondernemers en overheden. Betrokken partijen zijn VVEM, VNPF, VNCO, NKB, VSCD, NOC*NSF, Veiligheidsregio NHN, Gemeente Zandvoort en BO-VAK.

De EvenementAssistent wordt in de praktijk niet gebruikt. Individuele gemeenten hebben tot op heden terughoudend gereageerd op de mogelijkheid om de EvenementAssistent actief te ontsluiten en te gebruiken voor de behandeling van evenementenvergunningen. Hiermee wordt een kans gemist om de uitvoering van de procedures rond evenementenvergunningen te stroomlijnen en te vereenvoudigen. De oorzaken hiervan zijn onder andere:

- Beperkt inzicht binnen gemeenten in de meerwaarde van de EvenementAssistent. De kansen die de tool biedt voor optimalisatie van de vergunningverlening op het gebied van evenementen zijn hierdoor onduidelijk.
- Gemeenten hebben andere prioriteiten. Met name ook financieel. De EvenementAssistent is namelijk niet gratis.

Voorbeeld van ondernemers in de gastvrijheidseconomie

Een landelijk actieve ondernemer die evenementen organiseert, zoals festivals, heeft continue te maken met de vele verschillende organisaties binnen de overheid. Zo dient hij voor elk evenement een vergunning aan te vragen bij een gemeente. De eisen hiervoor verschillen per gemeente, waardoor zij telkens opnieuw hiervan kennis moeten nemen. Dit kost hen daarom extra tijd die kan worden bespaard indien deze eisen per gemeente uniformer zouden zijn.

Daarnaast moeten de gegevens ook vaak opnieuw worden opgezocht. Er is geen centraal punt waar zij deze kunnen plaatsen en waar gemeenten, indien zij deze nodig hebben, ze kunnen ophalen.

Oplossingsrichting

Koppel de EvenementAssistent met bestaande digitale overheidsvoorzieningen

Naast de ondernemers in de evenementenbranche werken de overheden en overheidsorganisaties zelf ook aan de digitale dienstverlening voor ondernemers. Het koppelen van de EvenementAssistent aan bestaande overheidsvoorzieningen komt ten goede van de lokale dienstverlening aan de ondernemer door de laagdrempelige manier van aanvragen van gemeentelijke besluitvorming.

Afspraken en actiepunten

Afspraak 1:

De VVEM doet suggesties voor een digitaal aanvraagformulier voor evenementen op basis van het eerder met NOC*NSF ontwikkelde formulier.

Verwachte einddatum: Vierde kwartaal 2016

Afspraak 2:

De VVEM gaat gemeenten enthousiasmeren om de EvenementAssistent te gaan gebruiken.

Verwachte einddatum: doorlopend

Afspraak 3:

De VVEM bekijkt de technische mogelijkheden om een koppeling te realiseren tussen de EvenementAssistent en bestaande digitale overheidsvoorzieningen.

Verwachte einddatum: Vierde kwartaal 2016

KNELPUNT 5

“Overheden zijn terughoudend in het ondersteunen van nieuwe initiatieven”

Om het ondernemerschap te vergroten wordt veel gesproken over de mogelijkheden om in specifieke gebieden te experimenteren met minder regels of maatwerk voor ondernemers. Binnen deze gebieden kunnen de verplichtingen voor ondernemers anders worden bekeken. Bijvoorbeeld door bij nieuwe ideeën niet uit te gaan van de onmogelijkheden die de regelgeving oplegt (nee, tenzij), maar juist van de kansen (ja, mits).

Er wordt veel gesproken over dergelijke initiatieven, maar in de praktijk komen zij slechts beperkt van de grond. De mogelijke oorzaken zijn onder andere:

- De echte wil of durf ontbreekt bij (decentrale) overheden om daadwerkelijk te veranderen.
- Besluiteloosheid: er zijn veel verschillende manieren om een regelluwe of maatwerkzone in te richten. Dit vergt ten eerste een keuze voor een gebied of doelgroep (voor wie gaan we dit doen) en daarna ook een specifieke invulling (wat gaan we dan doen). Lastige keuzes, maar deze afbakening is wel noodzakelijk voor een succesvolle uitvoering.

Ondernemers in de gastvrijheidseconomie hebben met name bij het ontwikkelen van nieuwe activiteiten te maken verschillende overheden en afwegingskaders. Dit betreft bijvoorbeeld gemeenten die beoordelen of de activiteiten passen in de plannen voor de ruimtelijke ordening en de provincies die toetsen op de invloed van de activiteiten op de natuur. Ondernemers ervaren hierbij met name knelpunten doordat deze overheden niet in overleg met de ondernemer zoeken naar oplossingen om de activiteiten mogelijk te maken. Eerder krijgen zij te maken met de verschillende afwegingen waardoor de activiteiten niet kunnen plaatsvinden en wordt continue gevraagd om aanvullende bewijslast.

Met de komst van de Omgevingswet in het vooruitzicht komen er nieuwe mogelijkheden beschikbaar om het ondernemerschap op een positieve wijze te benaderen en verder te stimuleren.

Voorbeeld van ondernemers in de gastvrijheidseconomie

Betere afstemming op provinciaal en regionaal niveau is van groot belang voor ondernemers. Bijvoorbeeld een jachthavenondernemer die wil uitbreiden moet voor de gemeentelijke vergunningen tot in detail de economische onderbouwing aantonen, terwijl op bovenlokaal niveau een vergelijkbare ontwikkeling al in de ruimtelijke plannen is opgenomen. Zijn jachthaven ligt daarnaast ook op het grondgebied van twee gemeenten. Tijdens de procedures blijkt echter regelmatig dat de gemeenten onderling totaal verschillende inzichten en wensen hebben die ook niet op elkaar aansluiten. Het is voor de ondernemer niet mogelijk om exact aan de wensen van beide gemeenten te voldoen.

Het kost een ondernemer daarnaast ook veel tijd en geld om aan de verschillende betrokken overheden bewijslast aan te leveren over de invloed van de geplande activiteiten. De natuurwetgeving gaat bijvoorbeeld in hoofdzaak uit van verstoringseffecten door waterrecreatie, terwijl de verstoring door recreanten, zoals watersporters, voor specifieke soorten vaak helemaal niet is aangetoond. In het uiterste geval kan de activiteit überhaupt geen doorgang vinden.

Oplossingsrichting

Sluit aan bij de pilots van de Crisis- en herstelwet

Op basis van de input van de verschillende betrokken branches is bepaald dat het voor de gastvrijheidseconomie met name belangrijk is dat regelgeving op een constructieve manier wordt uitgevoerd. Een constructieve houding, duidelijke en open communicatie en met name een instelling waarbij wordt gekeken naar de mogelijkheden in plaats van de onmogelijkheden zijn hierbij de kernpunten. De voorwaarden sluiten aan bij de pilots die worden uitgevoerd op grond van de experimenteerartikel uit de Crisis- en herstelwet. Deze experimenten worden onder andere uitgevoerd in het kader van de voorbereidingen op de Omgevingswet.

Afspraken en actiepunten

Afspraak 1:

Het ministerie van EZ organiseert overleg tussen het programma Eenvoudig Beter en de coalitie Gastvrijheidseconomie. In dit overleg worden de verschillende mogelijkheden van de geboden experimenteerruimte besproken en de relevante, reeds lopende experimenten bekeken.

Verwachte einddatum: Tweede kwartaal 2016

Afspraak 2:

In navolging van het overleg worden door de brancheorganisaties in overleg met Eenvoudig Beter concrete casussen vanuit de gastvrijheidseconomie geformuleerd, waarvoor de experimenteerruimte een oplossing kan bieden.

Verwachte einddatum: Derde kwartaal 2016

KNELPUNT 6

“Uitwerking AMvB brandveiligheid overige plaatsen”

Er wordt door het ministerie van Veiligheid en Justitie al enige tijd gewerkt aan de AMvB brandveiligheid overige plaatsen om een uniforme invulling te geven aan de brandveiligheid buiten gebouwen. In de huidige situatie hebben ondernemers te maken met brandveiligheidseisen die op gemeentelijk niveau sterk kunnen verschillen. Voor ondernemers die actief zijn in meerdere gemeenten resulteert dit in onduidelijkheid en onnodig hoge kosten. Voor de ondernemers die alleen binnen een enkele gemeente opereren, wordt het level-playing-field tussen de verschillende ondernemers verstoord. De AMvB brandveiligheid overige plaatsen moet hier een einde aan maken.

In eerdere conceptversies van de voorgenomen regelgeving zijn door de vertegenwoordigers van de gastvrijheidssector diverse problemen aangegeven die kunnen leiden tot knelpunten voor deze ondernemers. De overige plaatsen worden vooralsnog vanuit brandveiligheidsoogpunt benaderd als ware zij gebouwen die eenzelfde beschermingsniveau behoeven. Dit kan onevenredig hoge lasten gaan opleveren die van directe invloed zijn op de winstgevendheid van het bedrijf.

Sinds de start van de ontwikkeling van de voorgenomen AMvB in 2009 is er diverse malen contact geweest tussen de vertegenwoordigers van de gastvrijheidssector en de vertegenwoordigers van het ministerie¹⁰. Desondanks blijven er in de conceptteksten van de AMvB, laatstelijk openbaar gemaakt tijdens de internetconsultatie in de zomer van 2015, verplichtingen bestaan die voor de gastvrijheidssector leiden tot onnodig hoge kosten.

De brandveiligheid van terreinen dient heel anders te worden benaderd dan de brandveiligheid van gebouwen. Bij de brandveiligheid van terreinen moet rekening worden gehouden met de verschillen tussen plaatsen, gebieden, provincies, en de wensen van burgemeester en brandweer. Met name de brandweer redeneert vanuit de beheersing van alle mogelijke risico's en bekijkt volgens de ondernemers niet wat reëel en (economisch) haalbaar is. Een voorbeeld hiervan is dat de brandweer gelast het campingterrein te compartimenteren, met als gevolg dat het aantal standplaatsen op het terrein halveert. Dit betekent een significante daling van de omzet, hetgeen de ondernemer direct raakt, maar waarvan de brandweer meent dat het de brandveiligheid ten goede komt.

Ook is het zo dat jachthavens, net als bijvoorbeeld kampeerterreinen, complexe omgevingen zijn voor de brandveiligheidsregels. Op goede dagen bevinden zich honderden mensen op het terrein die zich met allerlei activiteiten bezighouden. Hiermee moet voldoende rekening worden gehouden bij het opleggen van verplichtingen.

Voorbeeld van ondernemers in de gastvrijheidseconomie

Een middelgrote jachthaven met 180 ligplaatsen in het water en daarnaast een overdekte winterstalling voor 100 boten krijgt met de nieuwe AMvB te maken met nieuwe regels voor brandveiligheid. De ondernemer is gebaat bij uniforme landelijke regels voor brandveiligheid, maar over de exacte uitwerking van die regels maakt hij zich grote zorgen. Er staat een groot aantal nieuwe maatregelen op gebied van brandveiligheid op stapel die deze ondernemer direct raken. Zo stelt de nieuwe AMvB eisen aan maximaal hoeveelheden gevaarlijke stoffen die aanwezig

¹⁰ Dit betrof destijds het ministerie van BZK. Later is dit onderwerp ondergebracht bij het ministerie van Veiligheid en Justitie.

mogen zijn in een bedrijf zoals vuurwerk, verbrandings-, verwarmings- en gasinstallaties en brandbare stoffen. Daarbij wordt geen rekening gehouden met het feit dat bij een jachthavens deze voorzieningen aanwezig zijn in vaartuigen van particulieren in de vorm van reddingspijlen, kachels, kooktoestellen en brandstoftanks.

De nieuwe AMvB leidt daarnaast voor de ondernemer tot een lastenverzwaring en meer papierwerk als er daadwerkelijk een plicht tot het aanvragen en actueel houden van een gebruiksvergunning wordt ingevoerd. In de jachthaven vinden incidenteel overnachtingen plaats van eigenaren van pleziervaartuigen. Zij zouden hier dan een gebruiksvergunning voor moeten hebben. Een meldingsplicht is voor de ondernemer een minder zware last dan een gebruiksvergunning.

Ook zijn er een groot aantal technische voorschriften in de nieuwe AMvB die voor de ondernemer tot lastenverzwaring leiden. Deze jachthavenondernemer die ook een winterstalling van boten heeft, krijgt te maken met grote administratieve lasten voor het invoeren van brandcompartimenten in de botenstalling zowel binnen als in de openlucht. Omdat boten van verschillende materialen zijn gebouwd en het lastig is precies in te schatten wat de vuurbelasting is, worden ondernemers voor de vrijwel onmogelijke taak gesteld een juiste berekening te maken van de vuurbelasting. Pleziervaartuigen worden immers niet centraal geregistreerd en gecodeerd op materiaalsoort en massa. Wanneer de compartimenten minder omvang mogen hebben dan nu gebruikelijk heeft de ondernemer minder stallingscapaciteit. Een afname van 10% stallingscapaciteit levert al een omzetsderving van € 15.000 tot € 20.000 op jaarbasis.

Oplossingsrichting

Maak goede afwegingen tussen een goed brandveiligheidsniveau en mogelijkheden van ondernemers

In een nieuwe werkgroep dient in goed overleg met de stakeholders uniforme regelgeving te worden ontwikkeld. Hierbij dient een goede afweging te worden gemaakt tot het bereiken van een goed niveau van brandveiligheid en de mogelijkheden die bestaan voor de ondernemers om redelijkerwijs aan die verplichtingen te voldoen. Ten aanzien van de maatwerkaanpak is het belangrijk dat wordt gemonitord dat alle relevante stakeholders worden gehoord en dat er voldoende voortgang wordt geboekt bij het oplossen van de problemen. Dit om te voorkomen dat het proces enerzijds toch nog tot problemen leidt voor specifieke sectoren en anderzijds nog veel verder wordt vertraagd.

Er is een aansluiting tussen de AMvB's die momenteel (mei 2016) worden geschreven als uitwerking van de Omgevingswet en deze concept AMVB Brandveilig Gebruik Overige Plaatsen. Het Ministerie van Justitie zal snel met het Ministerie van IenM aan tafel moeten om dit af te stemmen.

Afspraken en actiepunten

Afspraak 1:

De ambassadeur maatwerkaanpak gastvrijheidseconomie schrijft de betreffende directeur van het ministerie van Veiligheid en Justitie aan met het verzoek om inzicht te geven in de samenstelling en de planning van deze werkgroep.

Verwachte einddatum: Tweede kwartaal 2016

4 Samenvatting Actieprogramma

In onderstaande tabel zijn de zes knelpunten opgenomen uit de Maatwerkaanpak gastvrijheidseconomie met daarbij de termijn waarop de oplossingsrichtingen in afstemming met de belangrijkste stakeholders zullen worden gerealiseerd.

Tabel 3. Samenvatting van de afspraken van het actieprogramma

Activiteitenplanning 'Oplossen knelpunten gastvrijheidseconomie'							
Nr	Knelpunt en oplossingsrichtingen	2016				2017	2018
		Q1	Q2	Q3	Q4		
<i>Knelpunten uit Europese wet- en regelgeving</i>							
1	Verplichte vrije energiekeuze bij verblijfsrecreatiewoningen			✓			
2	Geen uniforme uitvoering regelgeving: btw-tarief ligplaatsen		✓				
<i>Knelpunten uit landelijke wet- en regelgeving</i>							
3	Onnodige regels en toezicht voor beheersing van Legionella	Doorlopende monitoring					
4	Uitrol van de EvenementAssistent				✓		
5	Overheden zijn terughoudend in het ondersteunen van nieuwe initiatieven			✓			
6	Uitwerking AMvB brandveiligheid overige plaatsen		✓				
✓	Periode waarin de afspraken zijn uitgevoerd.						